

РЕШЕНИЕ

№ 24

гр. Търговище, 15.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ТЪРГОВИЩЕ в публично заседание на шестнадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МАРИАНА Н. ИВАНОВА

при участието на секретаря ЖОРЖЕТА СТ. ХРИСТОВА
като разгледа докладваното от МАРИАНА Н. ИВАНОВА Търговско дело № 20223500900047 по описа за 2022 година

Иск с правно осн.чл. 558, ал. 5 от КЗ за сумата 80 000 лв.-неимуществени вреди.

Делото е образувано по постъпила искова молба по чл. 558, ал. 5 от КЗ от Д. С. Й., ЕГН *****, действащ със съгласието на майка си М. А. А., и двамата от с. Априлово, общ. Попово, действащи чрез процесуалния си представител адв. П. К. от САК, срещу Гаранционен фонд - гр. София, за присъждане на обезщетение в размер на 25 500 лв., частичен иск от 80 000 лв., за причинените му неимуществени вреди от ПТП настъпило на 15.07.2021 г. на път III-409 от с. Априлово за с. Марчино, общ. Попово, предизвикано от непълнолетния Е.Н.Т., нарушил правилата за движение по пътищата, като не се съобразил с условията на пътя, релефа на местността, със състоянието на пътя, с конкретните условия на видимост и самокатастрофирал, блъскайки се в крайпътно дърво при управление на л.а. „Мерцедес Е-300“, с белгийски рег. № 1GRH ..., чиято гражданска отговорност не е застрахована. В резултат на процесното ПТП ищецът Д. С. Й. твърди, че е получил следните травматични увреждания: многофрагментни счупвания на двете бедрени кости с разместване на костните фрагменти, счупване на тялото на четвърти поясен

прешлен, вследствие на които търпи силни болки и много страдания, неотшумели и до настоящия момент, след проведено болнично и оперативно лечение, както и психически стрес, които неимуществени вреди не са били овъзмездени от Гаранционния фонд по отправената от ищеца извънсъдебна претенция по заведена щета с № 21210160 от 03.08.2021 г., по която е постановен отказ на 28.10.2021 г. Предвид изложеното моли съда да осъди ответника да му заплати обезщетение в размер 25 500 лв., частичен иск от 80 000 лв., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 28.10.2021г. до окончателното изплащане на сумите, претендира разноски и адв. хонорар на осн.чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдвокатурата, заедно с ДДС.

С определение № 184/05.10.22 г. съдът е освободил ищеца от заплащане на разноски и държавна такса - на осн.чл. 83, ал. 2 от ГПК.

По реда и в срока на чл. 367, ал. 1 от ГПК е депозиран отговор от ответника Гаранционен фонд, който оспорва допустимостта и основателността на предявения иск. Поради непосочване на банкова сметка моли за прекратяване на производството. По същество прави възражение за прекомерност на претендираното обезщетение, възражение за съпричиняване от пострадалия в значителен размер (тъй като е пътувал без предпазен колан), както и относно началния момент на претендираната лихва. Счита, че и родителите на пострадалия са проявили небрежност поради недостатъчен контрол, допускайки синът им да се качи в МПС, управлявано от неспособен водач. Направил е искане по чл. 219, ал. 1 от ГПК.

В срока по чл. 372 от ГПК е постъпила допълнителна искова молба, с която ищецът е взел становище по възраженията на ответника, с искане за обявяване за безспорни следните обстоятелства: че за процесния л.а. няма сключена застраховка „ГО“; че в следствие процесното ПТП е пострадал ищеца, получил посочените в ИМ счупвания; както и относно вината и противоправността на извършеното от водача Е.Т. деяние.

С постъпилия в срока по чл. 373 ГПК допълнителен отговор ответникът поддържа отговора и доказателствените искания. Сочи, че безспорен по делото факт е единствено фактът, че процесният лек автомобил няма сключена застраховка „Гражданска отговорност“. Поддържа искането си за привличане на трети лица помагачи.

В проведеното открито с.з. на 16.02.2023 г. , след изслушване

становищата на страните и уточненията по реда на чл. 145 от ГПК, съдът е обявил за окончателен доклад по делото изготвения проекто-доклад в определение № 240/30.12.2022 г. с допълнението, че ищецът твърди, че е получил и травматичен шок вследствие на претърпяното на 15.07.2021 г. ПТП; С оглед искането на ищеца и становището на ответника за неоспорване на посочените обстоятелства, съдът е обявил, че безспорни в процеса и ненуждаещи се от доказване са получените травми в следствие на ПТП, твърдяни от ищеца в исковата молба с допълнението в с.з., вината и противоправността на процесното ПТП от 15.07.2021 г. Допуснато е увеличение на предявения иск на 80 000 лв.- по реда и на осн.чл. 214 от ГПК.

Възраженията на ответника по съществото на спора са за прекомерност на претендираните обезщетения и с възражения за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на ищеца, поради непоставен предпазен колан, както и поради допусната от родителите на ищеца родителска небрежност - неосъществен от страна на родителите контрол над поведението на сина им, качил се в кола, управлявана от недееспособен шофьор.

Искането на ответника по чл. 219 от ГПК е оставено без уважение, както с определение № 23/23.01.23 г. (влязло в сила като необжалвано), както и с протоколно определение от 16.02.23 г. (по искане на ответника, поддържано в с.з.)- на осн.чл. 219, ал.2, прел.2 от ГПК.

Относно допустимостта на предявените искове съдът приема следното:

Предявеният иск е допустим. Ищецът е предявил претенция пред Гаранционния фонд за доброволно уреждане на спора. Споразумение не е постигнато, изтекъл е законовия 3-месечен срок, поради което ищецът има правен интерес от предявяване на настоящата искова претенция.

С писмо 24-01-388/28.10.2021 г. ГФ е уведомил ищеца, чрез пълномощника му, че по молбата му за обезщетение е образуваната щета № 21210160/03.08.2021 г., е постановил Решение от 28.10.2021 г., с която отказва изплащането на обезщетение.

Съдът, след преценка на събраните по делото доказателства, прие за установено следното от фактическа и правна страна:

Съгласно представените и приети по делото писмени доказателства: заверени копия от КП за ПТП с пострадали лица №5/16.07.2021г.; протоколи за оглед на ПТП - 2 броя и фотоалбум; постановление за прекратяване на

наказателното производство от 03.11.2021г. на ОП–Търговище (по приложеното ДП № 276/2021 г. на РУ- Попово); удостоверение за раждане на ищеца, писмени доказателства във връзка с отправената от ищеца извънсъдебна застрахователна претенция и отказа на ответника; както и от заключенията на назначените по делото съдебно-медицинска и съдебна автотехническа експертизи, на 15.07.2021г., на път III-409, от с.Априлово за с.Марчино, общ.Попово, при управление на л.а. “Мерцедес Е-300“, с белгийски рег.№ 1-GRH 989, непредназначен за това МПС, непълнолетният и неспособен водач Е.Н.Т., чиято гражданска отговорност не е застрахована, нарушил правилата за движение по ЗДвП, като се движил със скорост, несъобразена с условията на пътя и предстоящия завой, с релефа на местността, със състоянието на пътя, с конкретните условия на видимост и др., и самокатастрофирал - след като не успял да вземе завой се блъснал в дърво, довело до смъртта на водача и едно от пътуващите в л.а. момчета, както и до телесни увреждания на други, сред които и возещия се на задната седалка на автомобила, по средата, ищец Д. С. Й., който вследствие на удара получил: хеморагичен шок, многофрагментни счупвания на двете бедрени кости с разместване на костните фрагменти, счупване на тялото на четвърти поясен прешлен, обусловили необходимостта от извършените оперативни интервенции и постоперативен период, болнично и домашно лечение, рехабилитация.

Във връзка с процесното ПТП е образувано ДП № 276/2021 г. по описа на РУ - Попово при ОД на МВР – Търговище, съотв. преписка вх. № 962/21 по описа на ОП-Търговище, приключена с прокурорско постановление от 03.11.2021 г. за прекратяване на основание чл. 243, ал. 1, т. 1, във вр. с чл. 24, ал. 1, т. 4 от НПК.

Съгласно заключението на назначената съдебна автотехническа експертиза (САТЕ), механизмът на настъпилото ПТП (подробно описан в т. 4.1 – стр. 9-11) е следният: Водачът на л.а.марка „Мерцедес“, модел „Е 300“ с белгийска регистрация № 1- GRH-..., е предприел маневра „десен завой“, навлизайки в завоя с несъобразена скорост –около 120 км/час, вследствие на което л.а. загубил напречната си устойчивост, станал неуправляем за водача и под действието на инерционните сили е напуснал пътното платно за движение, последвано от удар в дърво (*В следствие на едновременното действие на центробежната и инерционната сили, лекият автомобил е*

продължил да се движи по първоначалната си траектория е незначително отклоняване в дясно, като е пресякъл косо лявата половина на платното за движение. След това, излизайки от платното за движение, автомобилът е продължил косото си движение през левия банкет и през участък е гъста храстовидна растителност. След изминаване на около 19 метра по банката и крайпътния сервитут е последвал силен удар в крайпътното дърво /ябълка/, намиращо се на около 5 метра в ляво от платното за движение. Ударът на автомобила в крайпътното дърво по характер е бил кос, страничен - при първоначален контакт на предния ляв калник и предното ляво колело със ствола на дървото. В резултат на този основен удар е обелена кората на дървото и са настъпили големи деформации по преден ляв калник, левите врати, хоризонталния праг и вертикалната носеща колонка на купето, разрушаване на и арматурното табло. Почти едновременно е основния удар в ствола на дървото е възникнал и втори фронтален удар в областта на предното панорамно стъкло автомобила е масивен нисък клон от южната страна на дървото, който се е счупил и е паднал върху предния капак на автомобила. В резултат на удара в клона е разрушено предното панорамно стъкло и са настъпили големи деформации по тавана на купето, който е скъсан от предната лява носеща колонка. След удара в ствола на дървото лекия автомобил, се е завъртял незначително /на около 5-10 градуса/ около вертикалната си ос в посока обратна на часовниковата стрелка, преплъзнал се е напред, след което е предното панорамно стъкло се е блъснал в клона и се е установил в покой в непосредствена близост до дървото е предна част насочена към с.Марчино), с пострадали лица и материални щети. Водачът на процесния л.а. е непълнолетен и неспособен. Според САТЕ, причините за възникналото ПТП са от субективен характер и се свеждат до допуснати редица нарушения на правилата за движение от водача на автомобила: значително превишаване на разрешената скорост (120 км/час при разрешена 90 км/ч. за превозно средство категория „В“ по пътя, по който се движил);отвлечане вниманието на водача, поради боравене с телефона по време на управление на автомобила; непълнолетие и неспособност на водача; управление на автомобил с прекратена регистрация, който от 5 години не е преминавал ГТП. Според експерта критичната скорост за движение при преминаване през завоя, без загуба на напречна устойчивост и странично плъзгане на гумите на автомобила е под 110 км/час, като до

момента на удара в дървото няма данни водачът да е предприемал мерки за спиране на автомобила (стр. 16).

В САТЕ (стр. 5) експертът е посочил, че от Протокола за оглед на л.а. „Мерцедес Е300“ с рег.№ 1-GRH- ..., тъмно-син на цвят, с повреди в резултат на ПТП, възникнало на 15.07.2021г., се УСТАНОВЯВА, че колата е с много големи увреждания и деформации по купето, в резултат на удара в крайпътното дърво. Най-големите деформации са в лява част - в областта на предния калник, ляв хоризонтален праг и вертикалната носеща колонка на купето. Таванът на купето е срязан и двете леви врати са скъсани. Арматурното табло е напълно разрушено и е невъзможно да се видят и отчетат показанията на уредите.

Процесният л.а. е фабрично оборудван с пет броя обезопасителни колани за водача и четирите места за пътници. Обезопасителните колани са от тип триточкови, с автоматично прибиране и инерционни блокиращи устройства, недопускащи изтеглянето на колана при сблъсък. САТЕ е посочила, че в материалите по делото няма данни, по които може да се направи извод дали ищецът Д. Й. е бил с предпазен колан.

При тези обстоятелства, неоспорени от ответника, предвид и заявеното становище от процесуалния му представител в о.с.з. на 16.02.2023 г., са налице предпоставките за възникване на деликтна отговорност на непълнолетния и незастрахован водач, загинал при произшествието и производната от нея отговорност на ответния Гаранционен фонд-гр.София, обуславящо основателност на предявения иск по същество.

Основният спор по делото е относно размера на обезщетението, с оглед естеството, интензитета и продължителността на физическите и емоционални травми, както и наличието или не на съпричиняване от страна на ищеца, респ. на родителите му, в причинените от ПТП-то увреждания.

По делото е приета подробна медицинска документация за ищеца, както и съдебномедицинска експертиза (СМЕ), от които доказателства, обсъдени в тяхната съвкупност, се установява, че вследствие на процесното ПТП ищецът е получил: хеморагичен шок, многофрагментни счупвания на двете бедрени кости с разместване на костните фрагменти (причинило трайно затрудняване движението на двата долни крайника със среден срок на възстановяване около 6-8 месеца), счупване на тялото на четвърти поясен прешлен

(причинило на ищеца трайно затрудняване движението на снагата със среден срок на възстановяване около 4-5 месеца). От приетата СМЕ и от поясненията на есперта-лекар в с.з. се установява, че непосредствено след ПТП, около 02.00 ч. на 16.07.21 г. ищецът е приет по спешност, в много тежко общо състояние, в ОАИЛ при МБАЛ-Търговище - в съзнание, контактен, адекватен. След стабилизиране на състоянието му в ОАИЛ, преместен в ОТО на 20.07.21г., където на 05.08.21г. е приложено оперативно лечение по отношение дислоцираните счупвания на двете бедрени кости с поставяне на метални остеосинтези: открито наместване с вътрешна фиксация на лявата и дясната бедрени кости, под рентгенов контрол. Процедури, в т.ч. рентгеново изследване на гръден кош, рентгенография на бял дроб (л. 266-267). Проведено е и медикаментозно лечение: антибиотици, обезболяващи, антикоагуланти кръвоспиращи и др. Следоперативният период е протекъл гладко, без усложнения, ищецът е изписан на 08.08.21г., като в „специфичен статус“ на формуляра е изписано: *„Наличие на оперативни цикатрикси в зоната на оперативните интервенции. Болезненост и лек оток в зоната на двете бедра“*. Болният е изписан с подобрение и указания за спазване на ХДР и щадящ режим на долните крайници, с медикаментозно лечение в домашна обстановка. СМЕ заключава, че след възстановяване от счупванията пострадалият ще търпи болки и страдания при по-тежък физически труд, както и при студено и влажно време в областта на счупените кости. На 13.01.23 г. ищецът е опериран – отстраняване на чуждо тяло (стъкла) от дясната раменница, което, по обясненията на в.л., дадени в о.с.з., също е последица и в резултат от ПТП-то.

Установените счупвания на бедрените кости и на поясния прешлен са в резултат на действието на твърди тъпи предмети и са получени при движение на тялото по инерция напред и удари в срещулежащи предмети в купето на л.а. по време на ПТП-то. Според експерта най-вероятно пострадалият е бил без поставен предпазен колан (няма травматични увреждания, които да сочат, че пострадалият по време на произшествието е бил с поставен предпазен колан), ако е имал такъв – уврежданията биха били по-леки по отношение счупването на двете бедрени кости, но това, както пояснява в с.з. експертът, е само предположение –предвид удара, независимо дали е бил с поставен предпазен колан или без колан, несъмнено биха се получили счупвания на двата крака в областта на бедрата. На въпрос в с.з.: „Ако ищецът беше с

поставен предпазен колан какви биха били уврежданията“, в.лице заяви, че не може да отговори, с пояснения: *“Можеше да бъде и по-тежък резултатът. Предпазният колан може да му смаже гръдния кош, да получи наранявания на вътрегръден орган – сърце и бял дроб и може да настъпи смъртен изход, имал съм такива случаи. Силата на удара смазва предната гръдна стена, хлътва навътре, наранява бял дроб, сърце и се стига до смъртен изход“*.

Предвид и извършения личен преглед през м. януари 2023 г., експертът посочи, че ищецът се е движел самостоятелно, представил му амбулаторен лист, както и чуждите тела, извадени от меките тъкани в областта на дясна мишница (който амб.лист вещото лице е приложило към СМЕ). Ищецът не накуцвал (*„не ми направи впечатление да накуцва“*), придвижвал се нормално, но това не означавало, че няма болки: *„Тези масивни бедрени кости, при един израстващ организъм, несъмнено ще доведат до продължаване на болковия синдром за продължителен период от време. Може би в момента също може да има болки при студено и влажно време, или при по-тежък физически труд, или при спорт. Това са най-масивните кости и добре е, че са го оперирали, за да наместят правилно всички кости и по-бързо да се възстанови“*.

Относно обема на неимуществените вреди, като свидетели, възприели пряко и непосредствено факти и обстоятелства от предмета на доказване, са разпитани св. Г. А. (леля на ищеца, сестра на майка му) и св. С.М. (баща на ищеца). Съдът изцяло кредитира тези показания, предвид разпоредбата на чл. 172 ГПК, като въпреки тяхната близка родствена връзка, същите не могат да бъдат игнорирани априори по тази причина. Показанията им са относно конкретни факти по повод нараняванията и възстановяването на ищеца, свидетелите имат непосредствени впечатления от състоянието на Д. след процесното ПТП, кореспондират изцяло със събраните писмени доказателства, СМЕ и САТЕ, в това число и поясненията, дадени от двете вещи лица в о.с.з. от 16.02.23 г. Бащата е един от първите, пристигнали на мястото на инцидента, извадил сина си Д. и едно от другите момчета, пътувал е с двете деца до болницата в изпратената линейка, а и е пряк свидетел на цялостния лечебен и възстановителен процес от постъпването на сина си в болницата до настоящия момент. Свидетелката Г. А. също установява обстоятелства и факти, възприети непосредствено от нея физически и по телефон, вайбър контакт с племенника й, предвид местоживеенето му в

чужбина и при пребиваването му в РБ.

От тези свидетелски показания се установява, че Д., заедно с майка си и баща си живее в Холандия, като през лятото на 2021 г., за ваканцията, се били прибрали в с. Априлово. Въпросната вечер свидетелят и други мъже, били на центъра, в заведение навън, а на отсрещната страна – ищецът, заедно с още 10-15 деца. Към 23 ч. момченце дошло при мъжете и им казало, че Е. направил катастрофа, свидетелят Михайлов бил един от първите, пристигнал на местопроизшествието, синът му бил в много лошо положение, *„краката му бяха обърнати целите“*, крещял, не можел да седи от болка. В болницата допуснали свидетеля при сина му на следващия ден: *„видях, че във врата му имаше маркуч, в устата му имаше два маркуча....Краката му бяха опънати с някакви тежести.Като го видях се стреснах, притесних се. Ръцете му бяха вързани странично, все едно е в лудницата ако се събуди, да не издърпа маркучите“*. Ищецът не можел да мърда, само по гръб лежал, с поставен катетър, докато бил в ОАИЛ обичайно бил на приспивателни, заради болките, свидетелят посещавал сина си и в ОТО, където последният бил преместен и опериран. След близо 30-дневен общ престой в болницата, бил изписан, не можел да се движи самостоятелно, а в инвалидна количка, поради което със специален бус бил транспортиран до дома им в с. Априлово. В рамките на около два месеца (един в болницата и един у дома) ищецът само лежал, не можел да се движи, да се обслужва, сам да ходи до тоалетната, да се къпе, не можел въобще да стъпва на двата си крака, за него непрекъснато се грижел някой от близките му – майка му, двамата свидетели. До 2-3 месеца след катастрофата не можел да се обслужва сам. Майка му го разтривала, тъй като мускулите му отзад били схванати като камък, където е лежал. Общо около 6-7 месеца не можел да ходи въобще. Когато било необходимо да се придвижи до някъде, свидетелят го носел на ръце, по-късно му купил инвалидна количка, която синът му ползвал до м. март 2022 г., а после около два месеца и половина се придвижвал с патерици. Междувременно се прибрали в Холандия, през м. август 2021 г. (докъдето бил транспортиран отново със специален бус, в легнало положение). В Холандия била провеждана два пъти седмично физиотерапия, а през март 2022г. му *махнали винтовете*. Момчето не можело и не ходело на училище до края на 2021 г., не можело и никъде не е излизало. В началото на 2022г., баща му го водел с инвалидната количка за учебните занятия, Д. не искал да ходи така, защото го било срам: *„Плачел е в*

училище, и учениците, и те плачеха с него, видях го това с очите си, преживях го“. Най-големите му болки, постоянните, били около 3 месеца след катастрофата, макар и в последствие, както и към настоящия момент също да се оплаква от болки в краката, в коленете, там където са операциите – като сяда (като седял на стола по-дълго време трябвало да легне и тогава ме минавала болката), като е студено и като ще се разваля времето. Още накуцва с десния крак, като по обясненията на лекуващия ортопед причината затова била, че при лежането в болницата, на бедрената част на крака костта му малко се била преместила. Качва се по стълби полека. След катастрофата само с определени хора се качвал в кола, тежко преживял смъртта на приятелите си- двете момчета Е. и Стелиян (разбрал от фейсбук в болницата, въпреки че близките му криели – *„след като разбра се разтревожи, много плака в болницата, сестри, доктори, всички се събраха покрай него“*). От весело, общително момче, след катастрофата станал раздразнителен, имал проблеми със съня, не общувал и не си пишел с приятелите си тук в България, затворил се в себе си. Преди катастрофата играел футбол, един от най-добрите в отбора си в Холандия, мечтата му била да стане футболист, след катастрофата опитал да играе футбол, но не можел, тъй като не можел да бяга.

От показанията на св. А. също се установява тежкото първоначално състояние на ищеца, видяла го за първи път в болницата след преместването му в ОТО – бил на памперси, краката му бинтовани, *„нещо страшно беше“*, имал рани от дясната страна на лицето (за което свидетелства и бащата), от лежането получил рани, *„отворени дупки“*, много го боляло, не можел да лежи и плачел от болка в краката (заради които, преди да го преместят в ОТО, цяла седмица *„го приспивали“*), притеснявал се, че не можел сам да става и да ходи до тоалетната. Докторите отначало казали на близките, че има 15% шанс да оживее. Състоянието му в болницата (където го посещавала) било много зле- не можел сам да се обръща в леглото, майка му го вдигала, хранела го, всичко тя правела. След като го изписали, в дома си в Априлово, също бил на легло, на памперс, сам не можел да става, с инвалидната количка го извеждали за малко навън, защото не можел да стои седнал дълго време, кръстът го болял. Сам не можел да се къпе, да ходи до тоалетна – затова баща му направил столче, на което го придържал. Докато бил в България баща му помагал за придвижването му – вземал го на ръце, слагал го в колата, после бил с инвалидна количка, пак на памперси, и като се прибрало семейството в

Холандия много често свидетелката разговаряла по телефона с ищеца, който споделял болките и страховете си, а като ходел на физиотерапия ѝ показвал по телефона как върти колелото. След катастрофата станал нервен, отговарял на родителите си. Плачел пред нея след катастрофата затова, че краката го болят, че му е омръзнало да лежи, което било доста време, когато не можел да става и да сяда. След ПТП вече не играе футбол, поради болките в краката, които и сега има; имал проблеми със съня.

В показанията си св. Михайлов установява още, че при изписването на ищеца от болница е възникнал здравословен проблем, поради снижени показатели на хемоглобина, наложило извършването на кръвни, рентгенови, ЕКГ и др. изследвания, преливане на кръв, което се установява и от медицинската документация от МБАЛ-Търговище (л. 317- 341), обусловило оставането му в болница още 3-4 дни.

Въз основа на така приетата фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Предявен е иск с правно основание чл. 558, ал. 5 във вр. с чл. 557, ал. 1, т. 2 от КЗ, вр. с чл. 45 и чл. 52 от ЗЗД – обезщетение за претърпени неимуществени вреди.

Съгласно разпоредбата на чл. 519, ал. 1, т. 1 от КЗ, Гаранционният фонд извършва плащания в полза на увредените лица за вреди, причинени от МПС, което е неидентифицирано или на което виновният водач няма сключена валидна задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите или когато няма сключена задължителна застраховка "Злополука" на пътниците. Както бе посочено по-горе, наличието на правопораждащия фактическия състав за основателността на прекия иск на увреденото лице Гаранционния фонд по чл. 557, ал. 1, т. 2 от КЗ за обезщетяване на причинените вреди от деликт, е безспорно установен: претърпени неимуществени вреди от лицето, претендиращо обезщетение, които вреди са в резултат на виновното поведение на водач на МПС, който няма валидна застраховка „гражданска отговорност“.

Основните спорни въпроси са по обема и размера на вредите, предвид и възраженията на ответника за съпричиняване.

Според установената съдебна практика съобразно критерия за справедливост, установен в чл. 52 от ЗЗД, при определяне на обезщетението

за неимуществени вреди, следва да се имат предвид обективно съществуващите обстоятелства във всеки конкретен случай. Тези обстоятелства са: видът, характерът и степента на констатираното увреждане и състоянието на пострадалия; начинът на извършване на увреждането; видът и начинът на провежданото лечение, неговата продължителност; болките и страданията, претърпени, както при причиняване на увреждането, така и при провеждане на лечението през всичките му етапи; отстранени ли са травмите или има остатъчни явления; периода на загуба на двигателна способност; психическата травма, както при причиняване на увреждането, така и впоследствие; възрастта на увредения; налице ли е намалена трудоспособност, степен на възстановяване, прогноза на отшумяване на уврежданията и др.

Неимуществените вреди, макар да имат стойностен еквивалент, са в сферата на субективните преживявания на пострадалия, затова за тяхното определяне имат значение различни обстоятелства. На обезщетяване подлежат не само съзнаваните болки, страдания и неудобства, причинени от увреждането и явяващи се пряка и непосредствена последица от него, но и самото понасяне на увреденото състояние. В този смисъл са и дадените разяснения в ППВС 4/1968 г. за понятието "справедливост" и практиката на ВКС.

Предвид фактическата установеност по делото и горните критерии, съобразявайки възрастта на ищеца, вида, характера, тежестта и броя на получените травматични увреждания, продължителността на лечението, степента на възстановяване към настоящия момент и остатъчните явления, установени от медицинския експерт и от показанията на свидетелите, отчитайки здравословното и психично състояние преди катастрофата, преживените от него болки, страхове и притеснения, както непосредствено след катастрофата, така и в последствие и към настоящия момент, икономическата конюнктура в страната към момента на ПТП /решение № 25/17.03.2010 г. на ВКС по т. д. № 211/2009 г., решение № 95/2009 г. на ВКС по т.д. № 355/2009г., първо т.о и др./, МРЗ от 650 лв. към датата на процесното ПТП, лимита на отговорността на застрахователя по застраховка „ГО“ и средната работна заплата към момента на ПТП, по данни на НСИ, около 1 500 лв., съдът определя паричния еквивалент на преживяните и търпяни неимуществени вреди от ищеца на 100 000 лв.

При определяне на този размер, съдът съобразява и следното: Ищецът е млад човек, получил изключително сериозно засягане на здравето, няколко травми, макар и с временна опасност за живота. За две от тях, бедрените, вещото лице изрично пояснява, че тези масивни бедрени кости, при един израстващ организъм, несъмнено ще доведат до продължаване на болковия синдром за един продължителен период: *„Това са най-масивните кости и добре е, че са го оперирали, за да наместят правилно всички кости и по-бързо да се възстанови пострадалият... Многофрагментното дислоциране, счупването на лява и дясна бедрени кости, това е най-тежкото счупване на бедрените кости“.* Едновременното счупване на двете бедрени кости е по-тежко и е довело до продължително обездвижване и невъзможност да се обслужва сам. Счупването на четвърти поясен прешлен е довело до спазване на постелен режим, тъй като води до слабост в съответния прешлен и може да се получи ново счупване и да се засегне гръбначния мозък. Болките са били силни в продължение на месеци. Бил е около месец в болница и около два месеца на легло, обгрижван и обслужван в ежедневните си нужди от близките му. Проведено е медикаментозно лечение, физиотерапия. Болките в областта на долните крайници ще се появяват при по-тежък физически труд, при влажно и студено време, при спорт. Преди инцидента ищецът е бил безгрижен юноша, изключително контактен, спортна натура, мечтаещ да стане футболист. След катастрофата неговият обичаен свят се оказва много променен – непосредствено след ПТП, по време на оперативния и следоперативен период, домашно лечение, а и понастоящем и занапред, ищецът ще следва да преодолява травмите от това събитие – и физически , и психически. Продължителен период ищецът се е чувствал безпомощен, изцяло зависим от своите близки и за най-елементарни лични нужди, едно непълнолетно момче е изпитвало срам да се появява сред съучениците си на инвалидна количка, плакало от безсилие и неудобство. Възстановяването му е било свързано с болки и физически дискомфорт, с продължаващи болки и накуцване с единия крак. Футболната му мечта засега е „замразена“. Не по-малко значими са и емоционалните травми, преживяни в резултат от произшествието – спомените за това събитие, емоционалната покруса от ранната смърт на двама приятели, с единият от които, по думите на бащата, са били като братя; появилият се и непреходим страх от пътуване с автомобил.

По възражението за съпричиняване, на осн. 51, ал. 2 от ЗЗД:

Съгласно задължителната съдебна практика на касационната инстанция, обективирани съответно в т.7 на ППВС № 17/ 63 г., ТР № 88/62 г. на ОСГК на ВС, в ТР № 1/2014 г. на ОСТК на ВКС, както и формираната по реда на чл. 290 и сл. от ГПК практика в решения на различни състави на ВКС: решение № 58/29.04.2011 г. по т.д.№ 623/2011 г., II т.о.; решение № 18/17.09.18 г. по гр.д.№ 60304/16, IV г.о., решение № 76/22.06.2020 г. по т.д. № 771/2019г., II т.о. и др.; решение № 173/01.12.2021 г. по Втд № 352/ 2021 г. на Апелативен съд- Варна), за да е налице съпричиняване на вредата е необходимо да бъде установена пряка причинна връзка между поведението на пострадалия и настъпилия вредоносен резултат, но не и вина. Приносът на увреждения - обективен елемент от съпричиняването, може да се изрази в действие или бездействие, но всякога това му поведение трябва да е противоправно и да води до настъпване, или да улеснява настъпването на вредоносния резултат, т.е. в някаква степен да го обуславя.

В мотивите на ТР № 1/2014 г. на ОСТК на ВКС, при направеното разграничение между допринасяне на пострадалия за възникване на ПТП и приноса му за настъпване на вредата, ОСТК е посочило, че принос за настъпване на вредата е налице, когато пострадалият не е допринесъл на настъпване на събитието, но с поведението си е спомогнал за собственото си увреждане. Като рисково е определено поведение, което е проява на съзнателен и свободно формиран избор на увреждения, по отношение на когото е налице знание за определен факт или възможност за узнаването му при проявена нормална дължима грижа. Поемането на предвидим и очакван риск, или неговото неоправдано игнориране съставляват обективен принос, който е противоправен и е в пряка причинна връзка с вредоносния резултат, последица от реализираното ПТП.

По възражението за съпричиняване поради непоставен предпазен колан:

От събраните по делото доказателства, съдът приема за установено, че ищецът е бил без поставен предпазен колан, въпреки че процесният автомобил е бил оборудван с колани, тип триточков, за всички пътници, в т.ч. и за седящия в средата на задната седалка. И двете вещи лица посочват, че от доказателствата по делото не може да се направи извод, че ищецът е бил с колан. В поясненията си в с.з. вещото лице-съдебен лекар, е посочило, че счупванията са получени в следствие блъскане на лекия автомобил отпред и в

ляво и политане на пострадалия също напред и в ляво, и тъй като се е намирал в средата се е блъснал в двете предни седалки. Не е бил с поставен предпазен колан, защото иначе нямаше да полети напред и да счупи бедрените кости и да се натрошат в такава тежка форма. Предвид установеният от САТЕ механизъм, при страничен удар, със скорост 120 км/ч. експертът-медик заяви, че *„най-вероятно, може би, щеше да бъде предотвратено само счупването на поясен прешлен“*, но неколkokратно повтори, че това е в сферата на предположенията, както и това, че с оглед силата, насоката и естеството на удара, местоположението на ищеца в средата на задната седалка, при поставен предпазен колан, това би могло да доведе до по-тежки последствия, в т.ч.и фатален изход. Експертът, изготвил приетата САТЕ, изхождайки от процесното ПТП, при което ударът е бил кос, страничен - при първоначален контакт на предния ляв калник и предното ляво колело със ствола на дървото, предвид настъпилите големи деформации, най-силно изразени в лявата странична част на купето - преден ляв калник, леви врати, хоризонталния праг и вертикалната носеща колонка на купето, пояснява, че при този кос страничен удар основната доминираща сила, която въздейства върху телата на пътуващите в автомобила, е ударната преносна инерционна сила, в посока обратна на посоката на ударния импулс, в конкретния случай - косо напред и наляво, като при такъв удар ефективността на предпазния колан значително намалява и не допринася съществено за намаляване на риска от травми. При този вид удари тялото обикновено се изхлузва настрани и ефективността на защитните качества на колана намалява.

Предвид изложеното, съдът намира това възражение за неоснователно.

По второто възражение за съпричиняване от пострадалия, изразяващо се в пътуване в автомобил, управляван от неспособен водач, при знание за този факт:

Изхождайки от задължителните указания и приетото в т. 7 на ТР №1/2014 от 23.12.2015 г. по тълк.дело № 1/2014 г. на ОСТК на ВКС, че е налице съпричиняване на вредата, когато пострадалото лице е пътувало в автомобил, управляван от водач, употребил алкохол над законоустановения минимум, ако този факт му е бил известен, и разясненията, дадени в мотивите, обсъдени по-горе по отношение на установяване на фактическия състав на съпричиняване с оглед поведението на пострадалия, съдът съобрази

и приетото в решение № 31/04.04.2019 г. по т.д. № 1267/ 2018 г. на ВКС, ТК, I т.о., че е налице принос за настъпване на вредоносния резултат от пострадалото лице в хипотезата, когато е пътувало в моторно превозно средство, управлявано от непълнолетен и неспособен водач, при знание за тези факти, съдът намира това възражение на ответника за основателно.

От събраните по делото доказателства се установява, че ищецът и возещите се в колата непълнолетни лица, в това число и лицето, управлявало лекия автомобил, са били приятели, събирали са се лятото в една компания, семейството на починалото дете, управлявало МПС-то – Е., живее в съседна на родителите на ищеца къща в с. Априлово, където автомобилът се е намирал в гараж. Към датата на ПТП загиналият водач Е.Н.Т. е бил на 15 г., а пострадалият ищец Д. – на 14 години. Всички деца в автомобила са били на възраст 14-15 години, познавали са се добре; били са заедно в центъра на селото, където родителите и близките на децата са били седнали в близко заведение. Пострадалият е познавал водача, като е знаел, че същият е непълнолетен – 15 г. и неспособен, т.е. не притежава съответните знания и умения да управлява автомобил, довело до тежкото нарушение на правилата за движение по пътищата и настъпване на процесното ПТП.

Управлението на МПС без свидетелство за правоспособност, както и изискуемата възраст от 18 г. за придобиване на правоспособност за управление на лек автомобил (чл.151 ЗДвП), се санкционират от законодателя, вкл. и когато делинквентът е непълнолетен – чл.177 ЗДвП, чл. 343в НК, чл. 26 ЗАНН и чл. 31, ал. 2 НК. В този смисъл, предвид и естественият интерес на момчетата на тази възраст към леките автомобили и достъпът до различни източници на информация, непълнолетният пострадал е следвало да знае, че водачът няма, защото не би могъл да придобие, поради възрастта си, свидетелство за управление на лек автомобил, както и че за управление на л.а. водачът на МПС следва да притежава свидетелство за управление. Знанието за посочените факти и качването в лекия автомобил, управляван от неспособен непълнолетен водач, при достигната обичайна психическа и емоционална зрялост у непълнолетния пострадал, обосновават извод за поет съзнателен риск за собственото му увреждане. Фактите относно конкретния механизъм на осъществяване на ПТП и причините за възникналото ПТП са безспорни и от същите следва категоричния извод, че вредите са настъпили вследствие на поведението на

водача, който при завой, със скорост от 120 км./ч., не е могъл да овладее автомобила и е ударил същия в дърво. Както и вещото лице-автоексперт е посочило в т.4.3 от САТЕ: „*Като се изходи от определената критичната скорост за преодоляване на десния завой, който е преди мястото на удара /крайпътно дърво/, от техническа гледна точка може да се приеме, че при конкретните условия този завой може да бъде преодолян при движение със скорост по-малка от критичната - 110 км/ч. Това обаче е възможно само при много опитни водачи /автомобилни състезатели/, които умело контролират управлението на автомобила и могат да преодоляват завои на границата на критичната им скорост, като предизвикват изкуствено тъй нареченото контролирано занасяне чрез съответно завъртане на волана, е което автомобилите преминават завоите с максимално възможната скорост“*“, както и изводът, че ако водачът на лекия автомобил е спазвал максимално разрешената скорост, навлязъл е в завоя с 90 км/ч. и непрекъснато е контролирал управлението на автомобила, той е имал техническа възможност да премине безопасно през завоя и да не допусне ПТП, т.е. начинът на настъпване на ПТП-то сочи, че липсата на правоспособност за управление на МПС и непълнолетието на водача са обусловили настъпването на вредите. Поетият риск от пострадалия е идентичен с реализирания риск от делинквента, като поведението на пострадалия няма за последица съпричиняване за настъпване на събитието, но е допринесло за настъпване на вредата по отношение на него.

Предвид гореизложените доводи и съображения, съдът намира това възражение за основателно, поради което и приетият от съда справедлив размер на обезщетението (100 000 лв.) следва да се намали с 1/5, обуславящо основателност на иска и уважаването му в претендирания размер от 80 000лв.

Съобразно регламентираното в чл. 17 от Наредба № 49/16.10.2014 г. за задължителното застраховане по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и „Злополука“ на пътниците в средствата за обществен превоз, присъденото обезщетение следва да бъде заплатено от ответника по банкова сметка, разкрита на името на малолетното дете, като разпореждането със суми по тази сметка може да бъде извършвано само с разрешение на съда, при приложение на чл. 130 от СК (в този смисъл и решение № 3/09.03.2020г.на ВКС по т.д. № 2642/2019 г. , ТК, I т.о.).

По изложените от ответника възражения за съпричиняване поради родителска небрежност: Съдът намира, че не следва да обсъжда по същество това възражение, тъй като в настоящото производство ищец е пострадалият непълнолетен и именно неговото поведение е предмет на обсъждане при преценка на въпроса за липсата или наличието на съпричиняване на вредоносния резултат.

По исковата претенция за присъждане на законна лихва:

Ищецът е предявил претенцията си за изплащане на обезщетение пред Гаранционен фонд – София на 27.07.2021 г. и е представил документи, с които е разполагал. По случая, при ответника, на 03.08.2021 г. е заведена щета № 21210160. С писмо от 28.10.2021 г. ответникът е уведомил ищеца, че с решение от 28.10.2021 г. е отказал изплащане на обезщетение. Доколкото са установени предпоставките за изплащане на обезщетение, то следва да се приеме, че отказът на ответника е бил необоснован и обезщетението следва да се присъди ведно със законната лихва, считано от 28.10.2021 г. до окончателното изплащане на сумите.

По разноските: И двете страни са претендирали разноски.

Ищецът е освободен от д.такси и разноски. Представляван е безплатно от адвокат, като на осн. чл. 38 от ЗАдв. вр. с чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (НМРАВ), ответникът следва да заплати на представлявалия ищеца адвокат адв.възнаграждение в размер 7050 лв., а с ДДС - 8460 лв.

На осн.чл. 78, ал. 6 от ГПК ответникът следва да заплати в полза на бюджета на съдебната власт сумата 3200 лв.- държавна такса, както и направените разноски, заплатени от бюджета на съда в размер на 325 лева. С оглед уважаването на предявения иск изцяло, разноски на ответника не следва да се присъждат.

По изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Гаранционен фонд – гр. София, ул. „Граф Игнатиев“, № 2, ет. 4, представляван от изпълнителните си директори М.К. и С.С., да заплати на Д. С. Й., ЕГН *****, действащ със съгласието на майка си М. А. А.,

ЕГН *****, и двамата от с. Априлово, общ. Попово, обл. Търговище, **по посочена банкова сметка с титуляр непълнолетното дете Д. С. Й., сумата от 80 000 (осемдесет хиляди) лева**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди – травматични увреждания, болки, страдания и други негативни преживявания, причинени му при ПТП, настъпило на 15.07.2021 г., около 23.20 ч., на път III – 409, на км. 27+114, от с.Априлово за с.Марчино, общ.Попово, обл. Търговище, при удар на л.а. марка „МЕРЦЕДЕС“ модел „Е 300“, с белгийски рег. № 1- GRN ...(управляван от непълнолетния и неправоспособен водач Е.Н.Т.), в крайпътно дърво, чиято гражданска отговорност не е застрахована, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 28.10.2021 г. до окончателно изплащане на задължението - на осн.чл. 558, ал. 5 от КЗ във връзка с чл. 557, ал. 1, т. 2 от КЗ във връзка с чл. 45 и чл. 51 от ЗЗД и чл. 86 от ЗЗД.

ОСЪЖДА Гаранционен фонд – гр. София да заплати на адвокат П. К. от Софийската адвокатска колегия, адрес на кантората: гр. Казанлък, ул. „Славянска“ № 6, офис 10, за осъществено безплатно процесуално представителство на ищеца Д. С. Й. по предявените иски адвокатско възнаграждение в размер **8 460 лв.** (осем хиляди четиристотин и шестдесет лева), с включен ДДС, на осн. чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдвокатурата във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 4 от НМРАВ.

ОСЪЖДА Гаранционен фонд – гр. София да заплати в полза на бюджета на съдебната власт, по сметка на Окръжен съд – Търговище, сумата 3 200 лева- държавна такса, и сумата 325 лева, изплатена от бюджета на съда за експертизи, на осн. чл. 78, ал. 6 от ГПК.

Оставя без уважение искането на ответника за присъждане на разноски.

Решението може да се обжалва пред Апелативен съд-Варна в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Търговище: _____